

1 Jaké druhy lhůt se uplatňují v občanskoprávních řízeních?

Podle rakouského práva existují různé druhy lhůt.

Rozlišuje se mezi procesními lhůtami (tedy lhůtami, do jejichž uplynutí strana nebo jiný účastník řízení může nebo musí provést určitý procesní úkon) a hmotněprávními lhůtami (tedy lhůtami, ve kterých musí nastat určitá událost, aby s ní právní řád mohl spojit určité hmotněprávní následky, např. lhůta pro podání žaloby na rušení práv z držby podle § 454 občanského soudního řádu (*Zivilprozessordnung*, ZPO) nebo lhůty pro podání výpovědi v nájemních vztazích podle § 560 ZPO). Důležité je, že doba, po kterou je poštovní zásilka doručována, se do procesních lhůt nezahrnuje, zatímco v případě hmotněprávních lhůt je situace opačná. To znamená, že pokud se jedná o procesní lhůtu, je žaloba podána včas i tehdy, pokud je podání odevzdáno na poště poslední den stanovené lhůty (datum je uvedeno na poštovním razítku), i když je soudu doručeno až po uplynutí lhůty.

Podle rakouského práva se rozlišuje také mezi lhůtou, která je stanovena přímo zákonem (např. lhůty pro podání opravného prostředku), a mezi lhůtou stanovenou soudcem podle potřeby jednotlivých případů (např. lhůta pro složení žalobní jistoty). Vyšetřovací lhůty představují kombinaci obou situací. V tomto případě zákon pouze stanoví určitý rámec (minimální nebo maximální délku, resp. přibližnou délku, např. v § 257 odst. 1 ZPO pro stanovení data přípravného jednání).

Absolutní lhůty jsou vymezeny dobou, ve které končí (obvykle kalendářní den), zatímco v případě relativních lhůt je stanovena doba trvání; začátek je stanoven dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.

Lhůty mohou být zpravidla prodlouženy soudcem (prodloužitelné lhůty). Jestliže zákon ve výjimečných případech prodloužení lhůty zakazuje, jedná se o neprodloužitelné nebo povinné lhůty.

Rozlišování mezi obnovitelnými a neobnovitelnými lhůtami vychází z toho, zda je v případě nedodržení lhůty možné uvedení věci do předešlého stavu. Obecně platí, že lhůty navrátit lze; pokud však je uvedení do předešlého stavu výjimečně zakázáno, označuje se lhůta jako prekluzivní nebo propadná. Procesní prekluzivní lhůty zahrnují například absolutní lhůtu pro podání žaloby na neplatnost nebo pro podání žaloby na obnovu řízení (§ 534 odst. 3 ZPO).

2 Seznam dnů pracovního klidu podle nařízení (ES/Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971.

Dnem pracovního klidu se v Rakousku rozumí sobota, neděle, Velký pátek a zákonem stanovené svátky. Zákonem stanoveným svátkem je v Rakousku 1. leden (Nový rok), 6. leden (Tři králové), Velikonoční pondělí, 1. květen (Státní svátek), Nanebevstoupení Páně, Svatodušní pondělí, Boží tělo, 15. srpen (Nanebevzetí Panny Marie), 26. říjen (Den státnosti Rakouska), 1. listopad (Den všech svatých), 8. prosinec (svátek Neposkvrněného početí), 25. prosinec (Boží hod vánoční) a 26. prosinec (svátek sv. Štěpána).

3 Jaká jsou obecná pravidla pro počítání lhůt v různých řízeních ve věcech občanských a obchodních?

Většina ustanovení týkající se lhůt se nachází v § 123 až § 129 a § 140 až § 143 ZPO, § 222 ZPO a v § 89 zákona o organizaci soudů (*Gerichtsorganisationsgesetz*, GOG).

4 Pokud musí být určitý úkon nebo formalita vykonány v dané lhůtě, kdy tato lhůta začíná?

Lhůta začíná běžet obvykle okamžikem, kdy je doručeno rozhodnutí stanovující lhůtu nebo znamenající počátek běhu lhůty. V ostatních případech jde o okamžik, kdy je vyhlášeno rozhodnutí (§ 124 ZPO).

5 Může být počátek běhu lhůty ovlivněn nebo změněn způsobem předání nebo doručení písemností (osobní doručení soudním doručovatelem nebo doručení poštou)?

Ano, odchýlí se od obecného pravidla, podle kterého se za okamžik doručení v zásadě považuje datum doručení nebo oznámení rozhodnutí stanovujícího lhůtu nebo znamenající počátek běhu lhůty, se elektronicky doručovaná soudní usnesení a podání (§ 89a odst. 2 zákona o organizaci soudů) (*Gerichtsorganisationsgesetz* – GOG) považují za doručena v pracovní den bezprostředně následující po jejich doručení do elektronické domény adresáta, přičemž sobota se za tímto účelem nepovažuje za pracovní den (§ 89d odst. 2 GOG).

6 Pokud výskytem události počíná lhůta běžet, započítává se den, kdy k události došlo, do výpočtu lhůty?

Při výpočtu lhůty, která je vyjádřena ve dnech, se nezapočítává den, na který připadá okamžik nebo událost, podle nichž se má stanovit začátek lhůty. Oproti tomu u lhůt vyjádřených v týdnech, měsících nebo letech končí lhůta uplynutím dne, který se v posledním týdnu nebo měsíci svým označením nebo číslem shoduje se dnem, od něhož se lhůta počítá. Pokud žádný takový den v posledním měsíci dané lhůty není, končí lhůta uplynutím posledního dne uvedeného měsíce.

7 V případě, kdy je lhůta vyjádřena ve dnech, započítávají se do uvedeného počtu dní kalendářní, nebo pracovní dny?

U lhůt vyjádřených ve dnech se počítají kalendářní dny.

8 Kdy je tato lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích?

Pokud se lhůty počítají v týdnech, měsících nebo letech (viz body 6 a 9), tato otázka se nepokládá.

9 Je-li lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích, kdy taková lhůta vyprší?

Lhůty počítané v týdnech, měsících nebo letech končí uplynutím dne, který se v posledním týdnu, měsíci nebo roce svým označením nebo číslem shoduje se dnem, kdy lhůta začala běžet. Pokud žádný takový den v posledním měsíci dotčené lhůty není (pokud např. jednoměsíční lhůta počíná běžet dnem 31. ledna), skončí lhůta posledním dnem příslušného měsíce (v tomto případě 28. nebo 29. února). Soboty, neděle, státní svátky nebo Velký pátek nemají žádný vliv na počátek a dobu trvání lhůt.

10 Připadá-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, či den pracovního klidu je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den?

Ano. Pokud připadá konec lhůty na sobotu, neděli, státní svátek nebo na Velký pátek, skončí lhůta až následující pracovní den (který není jedním z výše uvedených dní).

11 Existují zvláštní okolnosti, za kterých lze prodloužit lhůty? Jaké jsou podmínky pro získání takových prodloužení lhůty?

Od 15. července do 17. srpna a od 24. prosince do 6. ledna dochází k pozastavení povinných lhůt v řízeních o opravných prostředcích. V případě, že počátek tohoto období spadá do běhu takového povinné lhůty, nebo počátek takového povinné lhůty spadá do tohoto období, bude tato povinná lhůta prodloužena o celou dobu, nebo o zbývající část tohoto období.

Výše uvedené však neplatí v případě zvláštních řízení, především ve sporech týkajících se rušení práva držby, výživného, exekučních žalob, předběžných opatření a lhůt pro podání opravného prostředku proti rozsudkům pro zmeškání a rozsudku pro uznání.

12 Jaké lhůty platí pro opravné prostředky (odvolání)?

Lhůty pro podání opravného prostředku závisí zásadně na formě rozhodnutí (rozsudek nebo usnesení) a na povaze případu. V občanskoprávních sporech činí lhůta pro odvolání proti usnesení (*Rekurs*) obvykle 14 dní, zatímco lhůta pro odvolání proti rozsudku (*Berufung*) činí čtyři týdny.

13 Mohou soudy změnit lhůtu pro dostavení se k soudu nebo stanovit zvláštní datum pro dostavení se?

Lhůty mohou být zpravidla prodlouženy soudcem (prodloužitelné lhůty). Jestliže zákon ve výjimečných případech prodloužení lhůty zakazuje, jedná se o neprodloužitelné nebo povinné lhůty (např. lhůty pro podání opravného prostředku).

Všechny lhůty mohou být zkráceny dohodou mezi účastníky řízení, přičemž tato dohoda musí být doložena listinou. Soud může rozhodnout o zkrácení lhůty na základě návrhu účastníka, pokud je věrohodně prokázáno, že takovéto zkrácení je nezbytné pro odvrácení hrozící značné újmy, a pokud je účastník, pro jehož jednání je tato lhůta stanovena, schopen bez obtíží provést procesní úkon ve zkrácené lhůtě (§ 129 ZPO).

Lhůtu lze prodloužit na návrh účastníka, pokud má účastník, kterému prodloužení svědčí, neodvratitelné nebo velmi závažné důvody, proč nemůže včas provést procesní úkon, na něž se lhůta vztahuje, a zejména pokud by utrpěl nenapravitelnou škodu v případě, že by lhůta nebyla prodloužena (§ 128 odst. 2 ZPO). Prodloužení lhůty na základě dohody mezi stranami je nepřipustné (§ 128 odst. 1 ZPO).

Předvolání se však zásadně vydávají na konkrétní termín, proto se otázka ohledně změny „lhůty pro předvolání“ nebo „zvláštních lhůt“ pro předvolání nepokládá.

14 Pokud je písemnost zasílána osobě, která má bydliště v místě, kde se prodloužuje lhůta, ale oznámení je učiněno v místě, kde se tato výhoda neuplatní, přijde tato osoba o výhodu prodloužení lhůty?

Ne, protože se zde jedná o včasnost procesního úkonu ve vztahu k rakouskému soudu.

15 Jaké jsou důsledky nedodržení lhůt?

Obecně platí, že zmeškání některého procesního úkonu má pro účastníka ten následek, že již nemůže tento procesní úkon učinit (prekluzivní účinek, § 144 ZPO). Výjimky z tohoto pravidla jsou uvedeny například v ustanovení § 289 odst. 2 ZPO (následky nedostavení se k dokazování) a v § 491 ZPO (následky nedostavení se k jednání o odvolání).

Opožděně učiněné procesní úkony jsou obvykle ze zákona odmítnuty, v některých případech však mohou být odmítnuty pouze na návrh (protistrany).

Prodlení může mít kromě obecných důsledků také zvláštní důsledky, které v určitých případech přistupují k těm obecným. Zvláštní důsledky jsou velmi různorodé. Nejvýznamnějším zvláštním důsledkem prodlení je to, že jestliže je v občanskoprávním řízení účastník v prodlení, může druhý účastník za určitých okolností požádat o vydání rozsudku pro zmeškání (§ 396 a § 442 ZPO). Další příklady: Podle § 170 ZPO vede nedostavení se obou stran k soudu k přípravnému jednání ke klidu řízení (po dobu alespoň tří měsíců). Jestliže se žalobce nedostaví k soudu v řízení ve věcech manželských, prohlásí soud na návrh žalovaného žalobu za vzatou zpět bez zřeknutí se nároku (§ 460 bod 5 ZPO).

16 Pokud lhůta uběhne, jaké opravné prostředky mohou využít účastníci, kteří zmeškali lhůtu, tj. u rozsudku pro zmeškání?

Následující opravné prostředky jsou k dispozici pro odstranění právních důsledků nedodržení lhůty nebo termínu:

Uvedení do předešlého stavu (§ 146 a násl. ZPO):

Uvedení do předešlého stavu (navrácení lhůty) je opravný prostředek proti následkům nedostavení se k soudu nebo neprovedení procesního úkonu podléhajícího lhůtě, který je přípustný v těch případech, kdy strana nebo její zástupce nesplnili svou povinnost z důvodu nepředvídatelné nebo neodvratitelné události, přičemž strana nebo její zástupce nenesou za prodlení žádnou odpovědnost nebo pouze v malé míře (lehká nedbalost). Tento opravný prostředek musí být podán do čtrnácti dnů od odpadnutí překážky.

Odpor (*Widerspruch*) (§ 397a a § 442a ZPO):

Odpor je opravný prostředek určený pro zrušení rozsudku pro zmeškání podle § 396, resp. podle § 442 ZPO. V zásadě je odpor třeba podat u soudu prvního stupně ve formě přípravného podání v neprodloužitelné lhůtě 14 dnů od doručení rozsudku pro zmeškání.

Odvolání (*Berufung*) (§ 461 a násl. ZPO):

Odvolání lze podat proti rozsudku pro zmeškání především z toho důvodu, že k žádnému zmeškání nedošlo, jelikož existuje jeden z důvodů zmatečnosti uvedených v § 477 odst. 1 bodu 4 a bodu 5 ZPO (nesprávné doručení, resp. nezastoupení účastníka řízení). Odvolání pro neplatnost se však nepodává proto, že účastník řízení nedodržel lhůtu, ale – stejně jako u všech odvolání – z důvodu pochybení soudu, v jehož důsledku zřejmě účastník řízení lhůtu nedodržel.

Poslední aktualizace: 05/06/2023

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.